

ohledu na dřívější služební poměr. V tomto případě shodují se strany v tom, že žalovaný v době od 1. září 1913 až do 1. září 1919 užíval sporného bytu jako respicient fin. stráže proti srážce polovice místního přídatku a že od 1. září 1919 až do svého pensionování (1. května 1925) pokračoval v užívání bytu jako komisař a revident důchodkové kontroly za srážku 648 Kč ze služebních příjmů. Žalující strana tvrdí dále, že žalovaný později žádal za přenechání naturálního bytu a že této žádosti bylo vyhověno až do konce roku 1925. Žalovaný správnost posléze řečených údajů popřel a namítal zejména, že stal se podnájemníkem sporného bytu od 1. září 1919. Poukázal zejména k tomu, že v dopise ze dne 4. září 1925 a v protokole okres. fin. ředitelství ze dne 5. ledna 1926 jasně vystoupil jako podnájemník bytu, takže nastala změna v povaze původního bytu naturálního. Tyto důkazy nebyly v prvé stolici provedeny, poněvadž procesní soud prvé stolice měl za to, že k nájemní smlouvě stačí, když žalovanému byl ponechán byt na určitou dobu za dosavadních podmínek. Odvolací stolice má za to, že právě uvedené důkazy listinami jsou důležité k posouzení otázky, zda skutečně strany ujednaly na místě dosavadního bytu naturálního novou nájemní smlouvu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Názor soudu odvolacího, že naturální byt nepozbývá své povahy tím, že zaměstnavatel zaměstnanci po skončení služebního poměru naturální byt ponechá výjimečně a prozatímně na určitou dobu, jest zajisté správným, neboť nelze jedině z této skutečnosti bezpečně souditi na to, že došlo za souhlasu stran ke změně bytu dosud jako naturálního zaměstnancem užívaného v byt nájemní. Okolnost, zda zaměstnanec z bytu platí určitý peníz, jest nerozhodna, a nemůže rovněž sama o sobě přivoditi změnu bytu naturálního v byt nájemní. Jest proto též přisvědčiti názoru soudu odvolacího, že v projednávaném případě jeví se nutným, by byly provedeny žalovaným v prvé stolici nabízené důkazy o tom, že při ponechání sporného bytu žalovanému k dalšímu užívání po jeho odchodu do pense stal se byt žalovaného za souhlasu žalobce bytem nájemním (podnájemním). Ježto soud prvé stolice následkem svého odchýlného právního názoru s tohoto hlediska otázku přeměny bytu žalovaného z bytu naturálního na byt nájemní neřešil, jeví se doplnění řízení soudem odvolacím nařízené nutným.

Čís. 6561.

Do usnesení, jímž nebyl připuštěn k zastupování osoby, zbavené částečně svéprávnosti, právní zástupce, jemuž svéprávnosti zbavený dle plnou moc teprve po zbavení svéprávnosti bez souhlasu podpůrce, jest oprávněn stěžovati si nepřipuštěný právní zástupce.

Jediným zástupcem osoby zbavené částečně svéprávnosti jest soudem ustanovený podpůrce a nelze opatrovanci přiznati právo, by jednal na soudě samostatně se svým právním zástupcem, zřízeným bez souhlasu podpůrcova.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1926, R II 388/26.)

Rudolf K. byl v řízení o zbavení svéprávnosti pro pijáctví zastupován na základě všeobecné procesní plné moci advokátem Drem F-em. Dne 29. ledna 1926 byl Rudolf K. částečně zbaven svéprávnosti. Při inventuře v opatrovnické věci dne 6. srpna 1926 zastupoval Rudolfa K-a opět Dr. F. Podpůrce Rudolfa K-a Dr. Arnošt K. vyslovil se při té příležitosti proti zastupování Rudolfa K-a Drem F-em, ježto pravoplatným zbavením svéprávnosti plná moc Dra F-a zanikla a jím (podpůrcem) Dru F-ovi plná moc nebyla udělena. Při soudním jednání v téže věci dne 21. září 1926 chtěl se Dr. F. opět účastniti jednání za Rudolfa K-a, vykazav se plnou mocí, vystavenou Rudolfem K-em dne 20. září 1926. K odporu podpůrcovu nebyl Dr. F. připuštěn k jednání jako právní zástupce Rudolfa K-a a s o u d p r v é s t o l i c e vyslovil v usnesení, že Dra F-a nelze na základě plné moci ze dne 20. září 1926 považovati za plnomocníka svéprávnosti zbaveného Rudolfa K-a. R e k u r s n í s o u d k rekursu Dra F-a napadené usnesení potvrdil a uvedl ku konci d ů v o d ů: Ohledně plné moci ze dne 20. září 1926 souhlasí rekursní soud s názorem prvního soudu, že nemůže býti základem platné smlouvy zmocnitelské, ježto tu není souhlasu podpůrcova, následkem čehož nelze považovati Dra F-a za plnomocníka Rudolfa K-a a Dr. F. není oprávněn za něho na soudě jednati. Při tom dlužno zdůrazniti, že se tím míní pouze zákrok pro svéprávnosti zbaveného, prováděný na základě plné moci ve smyslu občanského zákoníka, pro nějž pro plnomocníka přicházejí v úvahu také předpisy, o povinnostech plnomocníka podle XXII. hlavy občanského zákoníka. Chce-li právní zástupce, opíraje se o ustanovení §§ 178, 217, 282 obč. zák., zakročiti v zájmu svéprávnosti zbaveného u opatrovnického soudu, nelze mu v tom zajisté podle těchto předpisů brániti. Avšak smluvní poměr ku svéprávnosti zbavenému na základě plné moci není myslitelným bez svolení podpůrce. Tato zásada platí i pro budoucnost, takže návrh rekurentův, by bylo svéprávnosti zbavenému dovoleno, by si ve své opatrovnické věci i nadále ustanovil právního zástupce, jest rovněž neodůvodněným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu Dra F-a.

D ů v o d y:

Přes to, že plná moc ze dne 20. září 1926, na jejímž základě Dr. Ludvík F. podává jménem Rudolfa K-a dovolací rekurs, byla udělena, když Rudolf K. byl již pravoplatně zbaven částečně svéprávnosti, a není proto, nejsouc schválena podpůrcem Dr. Arnoštem K-em, platnou, nelze dovolací rekurs odmítnouti pro nedostatek plné moci, neboť předmětem jeho jest právě nárok opatrovance, by ho vedle podpůrce a proti němu zastupoval jím samým zvolený a nyní za něho dovolací rekurs podávající právní zástupce, a tu vzhledem k §§ 217 a 282 obč. zák. nelze opatrovanci upříti právo, by o tomto jeho nároku bylo soudem rozhod-

nuto. Podle Šu 16 nesp. říz. mohla by však souhlasná, nárok stěžovatelův zamítající usnesení nižších soudů býti změněna jenom, kdyby trpěla zřejmou nezákonností, rozporem se spisy nebo zmatečností. Těchto vad neshledal Nejvyšší soud ani v napadených usneseních ani v řízení jim předcházejícím. Stěžovatel sám přiznává, že pro nesouhlas podpůrce nedošlo mezi ním a jeho právním zástupcem posud ke platné smlouvě o zmocnění, ale vytýká nižším soudům, že se nezabývaly podstatnou částí jeho návrhu, totiž aby přes opačnou vůli podpůrce byla tato smlouva soudem uznána a schválena. Dovolací rekurs ocitá se tu v rozporu se spisy, neboť rekursní soud se na konci svých důvodů zabývá i touto částí stěžovatelova návrhu a odůvodňuje, proč mu nevyhovuje. Nejvyšší soud souhlasí s jeho názorem. Jediným zástupcem osoby zbavené částečně svéprávnosti jest soudem ustanovený podpůrce (§ 4 zák. o zbavení svéprávnosti, § 243 obč. zák.), jiné osoby mohou za opatrovance jako jeho zmocněnci jednati pouze se souhlasem podpůrcovým. Zákon nečiní výjimky v případech, kde osoba podpůrcova není opatrovanci příjemná, a týž nemá v něho důvěry, nebo kde podpůrce jedná proti vůli opatrovance. Vždyť zřizuje podpůrce právě proto, že opatrovanec byl uznán za neschopna, by sám spravoval své věci, a protože vůle opatrovancova jest tedy právně vadnou. O ochranu zájmů opatrovance pečuje zákon jiným způsobem. Jednak přiznává mu v §§ 217 a 282 obč. zák. právo stěžovati si na podpůrce u soudu, jednak ukládá opatrovnickému soudu, by z úřední povinnosti bděl nad jeho zájmy (§ 21 obč. zák., § 2 úvodní odstavec nesp. říz.) a aby před svými rozhodnutími vždy i jeho sama vyslechl, jest-li schopen utvořiti si o nich úsudek (§§ 2 čís. 5, 185 nesp. říz.). Rozšiřovati tuto povinnost soudu na právo opatrovance jednati u soudu samostatně a vlastním právním zástupcem příčilo by se doslovu zákona, smyslu právních předpisů o opatrovnictví a duchu nesporného řízení. Návrh, by se stěžovatel směl v budoucnosti i proti vůli podpůrce dáti zastupovat svým právním zástupcem, byl proto právem zamítnut. Toto rozhodnutí nebude ovšem překážkou, by nebyl opatrovnickým soudem v případě potřeby opatrovanci pro jednotlivé určité právní úkony, při nichž by se jeho zájmy křížily se zájmy podpůrcovými, ustanoven zvláštní opatrovník podle § 271 obč. zák., po případě i advokát, prozatím není však k ustanovení takového opatrovníka důvodu.

Čís. 6562.

Při nároku z bezdůvodného obohacení (§ 1431 obč. zák.) nezáleží na bezelstnosti obohaceného.

Železniční správa jest oprávněna srážeti si ze služebních příjmů zaměstnance přeplatek, jež vyplatila jednak zálohou, jednak omylem.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1926, Rv II 281/26.)

Žalobci, železničnímu zaměstnanci, bylo v době od roku 1921 do 1. července 1924 jednak zálohou, jednak omylem přeplaceno 11.196 Kč.